

Protokół

4 posiedzenia, III. sesyi, VIII. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 21. lutego 1907.

Początek o godzinie 10 minut 40 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. Stanisław hr. Badeui.

Sekretarze: Mieczysław Urbański, Kazimierz Lubomirski, Stanisław Mycielski, Ks Wiktor Mazikiewicz.

Obecnych posłów 126.

Ze strony Rządu: c. k. Wiceprezydent Namiestnictwa Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Marszałek oznajmia, iż protokół 2 posiedzenia uważa za przyjęty, gdyż nie wniesiono przeciw niemu żadnych zarzutów, protokół 3 posiedzenia złożony jest w biurze sejmowem do przejrzenia.

Marszałek oznajmia, że udzielił urlopów pp. Stanisławowi Tarnowskiemu, Trzeciowskiemu i Brunickiemu na 3 dni, a p. Kazimierzowi Lubomirskiemu na 1 dzień.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis petycyj wniesionych po dzień 21-go lutego

1907 roku, które przydzielono następującym komisjom, a mianowicie:

Komisji budżetowej L. s: 111, 616 do 628, 630, 631, 633, 634, 635, 638, 639, 640, 671—680, 684—686, 689, 694—701, 703, 706, 710—714, 716, 718—720, 724, 728, 729, 733—735, 737, 740, 746, 752—757, 759, 763, 770, 771, 775—778, 780, 784, 786—795, 797, 799—803, 805—815, 817 do 819, 821, 825, 826, 828, 830—832, 834, 835, 842—844, 846, 848—853, 855—857, 859, 861, 866, 873, 874, 877, 889.

Komisji szkolnej L. s: 629, 687, 688, 692, 693, 717, 721—723, 725, 726, 727, 730, 732, 736, 738, 739, 741—745, 747 do 750, 761, 762, 772, 827, 854, 858, 860, 862—865, 867—872, 875.

Komisji gminnej L. s: 769.

Komisji petycyjnej L. s: 690, 709, 751, 785, 798, 804, 816, 820, 841.

Komisji administracyjnej L. s: 632, 633, 715, 764, 767, 773, 822, 823, 833.

Komisji prawniczej L. s: 670, 760, 845.

Komisji gospodarstwa krajowego L. s: 707.

Komisji drogowej L. s: 634, 702, 704, 705, 758, 765, 766, 774, 824, 882.

Komisji kolejowej L. s: 708, 796, 836 do 840, 876.

Komisji przemysłowej L. s: 768, 779, 847.

Komisji sanitarnej L. s: 829.

Wydziałowi krajowemu L. s: 881.

Po odczytaniu petycyi L. s.: 111. Zarządu głównego Towarzystwa szkoły ludowej w Krakowie o subwencyę na wydawnictwo „Przewodnika oświatowego“, przemawia p. Tomaszewski. popierając tę petycyę.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycyi, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycyi L. s. 638 Zarządu głównego Towarzystwa szkoły ludowej w Krakowie o subwencyę, przemawia p. Buynowski, popierając tę petycyę.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycyi, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycyi L. s. 671. Gminy Słotwiuły o subwencyę na budowę szkoły, przemawia p. Szwed popierając tę petycyę.

Sekretarz p. Urbański, odczytuje spis dalszych petycyi, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycyi L. s. 689, ks. Eugeniusza Horszowskiego, przewodniczącego Komitetu parafialnego w Zboiskach o zapomogę, przemawia p. Oleśnicki, popierając tę petycyę.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycyi, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycyi L. s. 716 Komitetu budowy kościoła w Hłudnie o zapomogę, przemawia p. Skrzyński popierając tę petycyę.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycyi, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycyi L. s. 751, Gminy m. Brzeska o zezwolenie zużycia zapomogi dla pogorzeleńców na budowę ratusza, przemawia p. Götz popierając tę petycyę, i prosząc o przydzielenie jej Komisji budżetowej.

Marszałek oznajmia, iż wprowadzie biuro sejmowe petycyę tę przydzieliło już Komisji petycyjnej, zgadza się jednak na odesłanie jej do Komisji budżetowej.

Sekretarz p. Urbański, odczytuje spis dalszych petycyi, które przydzielono odnośnym Komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycyi L. s. 819, Stowarzyszenia schroniska dla nauczycieli i nauczycielek w Zakopanem o subwencyę, przemawia p. Bednarski popierając tę petycyę.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycyi, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycyi L. s. 827, kilkudziesięciu gmin o otwarcie gimnazjum w Strzyżowie, przemawia p. ks. Wesoliński popierając tę petycyę.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycyi, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycyi L. s. 845, Komitetu wystawy przyrodniczo-lekarskiej i higienicznej we Lwowie o subwencyę, przemawia p. Wurst popierając tę petycyę.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycyi, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycyi L. s. 877, Wydziału powiatowego w Tarnowie o część

dochodów z podatku osobisto dochodowego na cele powiatu, przemawia p. Filip Włodek popierając tę petycję.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycyi, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycyi L. s. 882 Gmin powiatu staro-samborskiego o budowę drogi Ławrów-Mszaniec, przemawia p. ks. Jan Jaworski popierając tę petycję.

Izba przystępuje do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z projektem zmiany statutu krajowego i sejmowej ordynacyi wyborczej.

Sprawozdawca p. Wereszczyński uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi na przekazanie tego przedłożenia Komisji dla reformy wyborczej, wybrać się mającej z 18 członków.

Przemawia p. Oleśnicki.

Izba uchwała powyższy wniosek Wydziału krajowego głosując odzielnie nad wybraniem Komisji dla reformy wyborczej z 18 członków i przekazaniem tego przedłożenia tej komisji.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Tomaszewskiego w sprawie zmiany klas płac nauczycielskich.

Przemawia p. Tomaszewski uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji szkolnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Tomaszewskiego w sprawie opłaty na rzecz funduszu szkolnego krajowego od majątków posiadających należności ekwiwalentowej.

Przemawia p. Tomaszewski uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji prawniczej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Oleśnickiego o zmianę statutu krajowego i sejmowej ordynacyi wyborczej.

Przemawia p. Oleśnicki uzasadniając swój wniosek a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji dla reformy wyborczej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Brykezyńskiego w sprawie importu i przewozu bydła i mięsa.

Przemawia p. Brykezyński uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na przekazanie tego wniosku komisji gospodarstwa krajowego.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Szweda o uwolnienie od opłaty stempli i należności dokumentów prawnych i podań w sprawie najmu lub zakupu gruntów i budynków na cele szkół ludowych.

Przemawia p. Szwed uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji podatkowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Kramarczyka o zmniejszenie pasu pogranicznego dla katastru bydła.

Przemawia p. Kramarczyk uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na przekazanie tego wniosku komisji gospodarstwa krajowego.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje :

Pierwsze czytanie wniosku p. Skoły-szewskiego w sprawie wcielenia obszarów dworskich do związku gminy.

Przemawia p. Skoły-szewski uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji gminnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje :

Pierwsze czytanie wniosku p. Buynow-skiego w sprawie budowy kolei z Konieczny do Jasła i dalej przez Pilzuo do Dębicy.

Przemawia p. Buynowski uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji kolejowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje :

Pierwsze czytanie wniosku p. Schätzla o uchwalenie dla miast Brzeżany, Buczacz, Gorlice, Jaworów i Wadowice dotacji z opłat szynkarskich i konsumcyjnych.

Przemawia p. Schätzl uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje :

Pierwsze czytanie wniosku p. Oleśnic-kiego w sprawie zmiany ustawy o języku wykładowym w szkołach średnich.

Przemawia p. Oleśnicki, uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji szkolnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje :

Pierwsze czytanie wniosku p. ks. Ma-zikiewicza o założenie gimnazjum w Rawie rnskiej.

Przemawia p. ks. Mazikiewicz, uzasa-dniając swój wniosek, a pod względem for-malnym, wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji szkolnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Marszałek oznajmia, iż następny punkt, t. j. pierwsze czytanie wniosku p. Stapiń-skiego o zrównanie płac nauczycieli ludo-wych z płacami trzech najniższych rang urzędników państwowych, na życzenie wnio-skodawcy usuwa z porządku dziennego i umieści na porządku dziennym najbliższego posiedzenia.

Następuje :

Pierwsze czytanie wniosku p. Skoły-szewskiego o utworzenie nowej gminy ad-ministracyjnej z rozparcelowanych gruntów obszarów dworskich Koniów i Towarnia.

Przemawia poseł Skoły-szewski, uzasa-dniając swój wniosek, a pod względem for-malnym wnosi na przekazanie tego wniosku komisji gminnej.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek.

Następuje :

Sprawozdanie (ustne) komisji wodnej o wniosku nagłym p. Oleśnickiego w spra-wie regulacji rzeki Stryja i zabezpieczenia od powodzi.

Sprawozdawca p. Kozłowski czyta spra-wozdanie komisji zakończone następującym wnioskiem :

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby najspieszniej przedsięwziął zarządzenia i środki ochronne dla zabezpieczenia gminy Hurnie i miasta Stryja przed zalewem i zniszczeniem, a równocześnie spowodował we właściwym czasie jak najspieszniejszą konstrukcję przerwanego już od roku gościńca Stryj-Skole.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje :

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie Kosów na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa i miodu.

Sprawozdawca p. Wereszczyński odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego, zakończone projektem następującej ustawy:

U s t a w a

z dnia o zezwoleniu gminie Kosów razem z wcieloną do niej gminą Monastersko na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa i miodu.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje :

Art. I.

Gminie Kosów razem z wcieloną do niej gminą Monastersko zezwala się pobierać od wejścia w życie niniejszej ustawy do końca r. 1910, opłaty gminne, od niżej poszczególnionych napojów w gminie wyrabianych lub w jej obręb wprowadzanych i w niej zużywanych według następującej taryfy :

1) Od jednego hektolitra alkoholu, którego stopień da się oznaczyć stustopniowym alkoholometrem po 11 koron.

2) Od jednego hektolitra rozolisu, likieru, rumu, araku, koniaku, ponczowej essencji i innych słodzonych napojów spirytusowych, których zawartość alkoholu nie

da się oznaczyć stustopniowym alkoholometrem po 11 koron.

3) Od jednego hektolitra piwa po 2 kor.

4) Od jednego hektolitra miodu po 10 kor

Art. II.

Do uiszczania powyższych opłat obowiązani są wszyscy, którzy napoje w Art. I. poszczególnione dla konsumpcji miejscowej wyrabiają lub sprowadzają, czy to na własny użytek czy też na sprzedaż.

Art. III.

Okręg poborowy stanowi gmina Kosów wraz z wcieloną do niej gminą Monastersko.

Art. IV.

Ta opłata ciąży tylko na konsumpcji miejscowej w obrębie gminy, nie można nią obciążać produkcji ani obrotu handlowego.

Art. V.

Od opłaty ma być wolną wódka w tych wszystkich wypadkach, w których po myśli §. 6. ces. rozporz. z 17. lipca 1899. dz. p. p. Nr. 120. część II., wolną jest ona od państwowej opłaty konsumpcyjnej.

Art. VI.

Bliższe postanowienia co do sposobu poboru tych opłat wyda w drodze administracyjnej c. k. Namiesnictwo, w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Art. VII.

Dzierżawa dochodu z tych opłat ma być złączoną z dzierżawą prawa propinacji w Kossowie, a dla przeprowadzenia tej dzierżawy obowiązana jest gmina uzyskać zgodne porozumienie się z c. k. Dyrekcją gal. funduszu propinacyjnego, względnie z dzierżawcą prawa propinacji w Kossowie.

Art. VIII.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej ustawy *en bloc*.

Izba uchwala przyjęcie powyższej ustawy *en bloc*, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwala cały projekt ustawy *en bloc*.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwala Izba powyższy projekt ustawy w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Wadowicach na pobór w r. 1907 wyższych podatków powiatowych do podatków bezpośrednich.

Sprawozdawca p. Wereszczyński odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego zakończone następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Reprezentacji powiatowej w Wadowicach zezwala się pobierać w r. 1907, na pokrycie niedoborów budżetowych r. 1907, dodatki powiatowe do podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego w wysokości 44% obok 10% ustawowego dodatku na rzecz powiatowego funduszu dróg gminnych.

Izba uchwala powyższy wniosek bez rozprawy, uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania tej uchwały bez czytania, przyjmuje Izba powyższą uchwałę w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie komisji sanitarnej w sprawie przeniesienia i odbudowy szpitala powszechnego w Białej.

W zastępstwie sprawozdawcy p. Trzecieckiego, członek komisji sanitarnej p. Fe-

derowicz uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji.

1) Sejm uznaje potrzebę budowy nowego szpitala w Białej na 100 łóżek, oraz zabudowań ubocznych na innem odpowiedniejszym miejscu.

2) Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki w tej wysokości, jaka okaże się potrzebną do pokrycia połowy kosztów tych budowli.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda. Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej i uchwala oddzielnie i bez rozprawy powyższe wnioski komisji, które p. sprawozdawca oddzielnie odczytuje.

Następuje:

Sprawozdanie komisji sanitarnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w sprawie budowy pawilonu izolacyjnego, budynku gospodarskiego z lodownią i trupiarni przy szpitalu powszechnym w Sanoku.

Sprawozdawca p. Wurst uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji.

1) Sejm uznaje potrzebę budowy pawilonu izolacyjnego, budynku gospodarskiego z lodownią i trupiarni, tudzież potrzebę zarządzenia odgrzybienia mieszkania Sióstr Miłosierdzia przy szpitalu powszechnym w Sanoku.

2) Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki w tej wysokości, jaka okaże się potrzebną do pokrycia połowy kosztów tych budowli i adaptacji.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej i uchwala oddzielnie i bez rozprawy powyższe wnioski komisji, które p. sprawozdawca oddzielnie odczytuje.

Marszałek oznajmia, iż komisya podatkowa ukonstytuowała się wybierając przewodniczącym p. Abrahamowicza, zastępcą

przewodniczącego p. Goluchowskiego, a sekretarzem p. Loewensteina.

Marszałek wzywa sekretarzy do odczytania złożonych wniosków i interpelacyj.

Sekretarz p. Mazikiewicz czyta:

W n i o s e k.

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby z dniem 1. września 1907 otworzył osobne samoistne gimnazjum z językiem wykładowym ruskim w Brzeżanach.

We Lwowie 21. lutego 1907.

Oleśnicki, w. r.
wnioskodawca:

Szeptycki, Korol, Mazikiewicz, Mogilnicki, Effinowicz, Glidziuk, J. Jaworski, Huryk, Barabasz, Kuryłowicz, Bohaczewski, Ostapczuk, Staruch, Ochrymowicz.

W n i o s e k.

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażebyz dniem 1. września 1907 otworzył osobne samoistne gimnazjum z językiem wykładowym ruskim w Stryju.

We Lwowie, dnia 21. lutego 1907.

Oleśnicki, w. r.
wnioskodawca.

Szeptycki, Korol, Mazikiewicz, Mogilnicki, Effinowicz, Glidziuk, J. Jaworski, Huryk, Barabasz, Kuryłowicz, Bohaczewski, Ostapczuk, Staruch, Ochrymowicz.

W n i o s e k.

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wydział krajowy, ażeby jak najprędzej poczynił potrzebne kroki w celu rozszerzenia szpitala powszechnego

w Stryju przez pobudowanie i urządzenie pawilonu wenerycznego, a to przy pomocy funduszków kraju, rządu i czynników miejscowych, analogicznie jak się stało przy szpitalach w Nadwórnie i Kosowie.

We Lwowie, dnia 21. lutego 1907.

Oleśnicki, w. r.
wnioskodawca:

Mogilnicki, Korol, Kuryłowicz, Glidziuk, Bohaczewski, Barabasz, Ochrymowicz, Bojko, Mazikiewicz, Ostapczuk, Staruch, F. Włodek, J. Jaworski, Stapiński.

W n i o s e k.

W miasteczku Chyrowie, powiatu starosamborskiego są dwie szkoły czteroklasowe niższego typu: męska i żeńska. Rada gminna, a z nią i wszyscy mieszkańcy starają się już od szeregu lat o przemianę tych szkół na pięcioklasowe typu wyższego, lecz wszystkie ich starania pozostają bez skutku. Tymczasem za przemianą taką przemawiają wszystkie potrzebne do tego dane.

1. I tak: Gmina Chyrów wraz z Posadą Chyrowską i Bąkowicami jako przyłączonemi do związku szkolnego w Chyrowie liczy ponad 4,500 dusz. Oprócz tego przy dwóch dworcach kolejowych jest tu ponad 100 rodzin kolejowej służby, które dlatego, że szkoły chyrowskie nie dają przygotowania do szkół wyższych, ani nie dają wstępu do żadnej służby państwowej, muszą swoje dzieci posyłać do szkół w Przemysłu. Przez to niektórzy są narażeni na wielkie wydatki, a znowu dzieci biedniejszych, co jeżdżą codziennie koleją do szkoły, psują się na nic.

2. Liczba dzieci w obu szkołach wynosi dziś do 700 tak, że frekwencya w 5. klasie, a ewentualnie i w 6. klasie jest zabezpieczona.

3. Sal szkolnych jest 10 i pracuje w nich 10 sił nauczycielskich. Oprócz tego są jeszcze dwie obszerne kancelarye szkolne, które w razie potrzeby można przemienić na klasy. Zresztą tu można bardzo łatwo

wynająć tymczasowo potrzebne sale. Tak więc i z tej przyczyny nie zachodzi żadna przeszkoda.

Dlatego podpisani wnoszą niniejszem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić reorganizację obu czteroklasowych szkół niższego typu w Chyrowie na pięcioklasowe typu wyższego, a tymczasem otworzyć prowizorycznie piątą klasę przy teraźniejszej męskiej czteroklasowej szkole już z rokiem szkolnym 1907/8.

We Lwowie, dnia 21. lutego 1907.

ks. Jan Jaworski, w. r.
wnioskodawca.

Oleśnicki, Korol, Stapiński, Huryk, Mazikiewicz, Mogilnicki, Effinowicz, Kuryłowicz, F. Włodek, Staruch, Bojko, Barabasz, Ostapczuk, Glidziuk.

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Postanowienia 4. i 7. ustawy z 17. lutego 1905 Nr. 40. Dz. u. kr. zostają w dotychczasowym brzmieniu uchylone i mają opiewać, jak następuje:

§. 4.

Gospodarstwo, które przez zahipotekowanie na niem prawa zastawu dla pożyczki rentowej staje się włością rentową musi być przedewszystkiem poddane gospodarce rolniczej albo lasowej, nie może posiadać mniejszej przestrzeni jak 3 ha, ani większej przestrzeni jak 60 ha, i nie może wykazywać rocznego czystego dochodu katastralnego więcej jak 1.000 koron.

Wszelkie do gospodarstwa należące nieruchomości muszą być złączone w jedno ciało hipoteczne.

§. 7.

Wysokość pożyczki rentowej wraz z ewentualnie poprzedzającymi ją ciężarami (§. 9.) nie może przewyższać sumy, jaką będą przedstawiać trzy czwarte części war-

tości gospodarstwa, oznaczonej przez osobne jego ocenienie.

W tej granicy należy wymierzyć pożyczkę rentową tylko taką, iżby właściciel włości rentowej mógł — po uwzględnieniu ciężarów, ciążących na włości (§. 9.) wraz z mającą obciążyć ją rentą, i po uwzględnieniu kosztów gospodarstwa — mieć w pozostałym czystym przychodzie z włości dostateczne pokrycie kosztów odpowiedniego utrzymania dla siebie i swej rodziny.

We Lwowie, dnia 21. lutego 1907.

Kuryłowicz, w. r.
wnioskodawca:

Oleśnicki, Huryk, Korol, Effinowicz, Jan Jaworski, Mazikiewicz, Stapiński, F. Włodek, Bojko, Staruch, Mogilnicki, Barabasz, Ostapczuk, Glidziuk.

Sekretarz po Urbański czyta:

W n i o s e k.

Zważywszy, że nauki lekarskie wykazują bardzo znaczny postęp i rozwój w kierunku leczenia eborych, i że zapoznanie się z ostatnimi zdobyczami wiedzy, z najnowszymi sposobami badania, z urządzeniami i techniką zawodową jest dla lekarzy koniecznością;

zważywszy, że lekarze w służbie krajowej zatrudnieni, jużto pracują zdala od źródeł nauki i nie mają sposobności do uzupełnienia swej wiedzy, a w miastach stołecznych są pracą i zawodowemi zajęciami przeciążeni, a nadto troska o byt utrzymanie i zabezpieczenie rodziny od kierunku samokształcenia się ich odciąga;

zważywszy, że podniesienie się poziomu naukowego lekarzy jest dla kraju, szpitalnictwa i chorych więcej jak pożądane;

zważywszy, że lekarzy chcących podejmować podróże naukowe, udawać się do Uniwersytetów na kursa uzupełniające powstrzymują względy materyalne, gdyż lekarz wydaje w takim razie nie tylko na

podróż i naukę, ale traci dochody z chwilą wyjazdu z miejsca pobytu;

podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

W celu pogłębienia wiedzy i podniesienia poziomu naukowego lekarzy w służbie krajowej zatrudnionych, oraz w celu specjalnego zawodowego wykształcenia przez podejmowanie podróży naukowych, Sejm wstawia do budżetu na rok 1907 i upoważnia Wydział krajowy do wstawiania w latach następnych do budżetu kwoty 6.000 koron do dyspozycji Wydziału krajowego.

We Lwowie, dnia 21. lutego 1907.

Mars, w. r.
wnioskodawca.

Bobrzyński, Sękowski, A. Jędrzejowicz, Wł. Leopold Jaworski, Wurst, Jabłoński, Federowicz, Hupka, Tomaszewski, Winc. Kraiński, Traczewski, Struszkiewicz, Staniszewski, Leo, Maryewski, Kolischer, Götz, Wik. Czaykowski, Michalski, Gniewosz, Huza, Schätzel, Michałowski, Bednarski, Sala, Głabiński, Loewensteiu, Czarkowski-Golejewski, Z. Tarnowski, St. Jędrzejowicz, Lipiński, Wiśniewski, Buynowski, Sozański, Gołuchowski, Morawski, Piętak.

Sekretarz p. Mazikiewicz czyta:

I n t e r p e l a c y a

posła dr. Korola i tow. do c. k. Komisarza rządowego w sprawie nieprawego zaprowadzenia wykładowego języka polskiego w szkole ludowej w Strzemieniu powiatu żółkiewskiego.

Orzeczeniem c. k. krajowej Rady szkolnej z dnia 24. września 1906 L. 42404 zorganizowano w gminie Strzemię powiatu żółkiewskiego jednoklasową szkołę ludową z dniem 1. stycznia 1907, które to orzeczenie intymowano Zwierzchności gminnej w Strzemieniu reskryptem c. k. Okręgowej Rady szkolnej w Żółkwi z 13. października 1906 L. 2.722.

Uchwałą z 9. listopada 1906 L. 2819 zawiadomiono miejscową radę szkolną w Strzemieniu, której do dziś jeszcze nie ma, że tymczasowym nauczycielem zamianowała c. k. Okręgowa Rada szkolna w Żółkwi Jana Teichmaua z dniem 1. stycznia 1907.

Ani przy dochodzeniu komisyjnym, ani w dalszych swoich uchwałach c. k. Okręgowa Rada szkolna w Żółkwi względnie c. k. Inspektor Okr. szkolny Niedźwiedzki nie uważali za potrzebne wezwać Radę gminną w Strzemieniu, ażeby ona jako powołany do tego ustawami czynnik oświadczyła się jaki ma być język wykładowy w tej nowo zorganizowanej szkole, chociaż cała rada gminna przy komisyjnym dochodzeniu żądała od c. k. Inspektora szkolnego okręgowego wpisania do protokołu, że ta rada gminna domaga się, ażeby w ich szkole był język wykładowy język ruski.

C. k. Okręgowy Inspektor szkolny zamiast pouczyć radę gminną że ona ma poznać formalną uchwałę co do wykładowego języka w nowo zorganizowanej szkole, która to uchwała ma być zatwierdzona przez c. k. krajową Radę szkolną, zamianował nauczyciela i wprowadzić kazał w urzędowanie nie pytając rady gminnej, jaki chce mieć wykładowy język w swojej szkole.

Z dniem 1. stycznia 1907 rozpoczął nowo mianowany nauczyciel naukę w szkole w Strzemieniu po rusku, jednak już po dwóch tygodniach powróciwszy z nauczycielskiego wiecu w Żółkwi wprowadził naraz polski język wykładowy a w dodatku nakazał ruskim dzieciom modlić się po polsku.

Rodzice dzieci udały się z zażaleniem do naczelnika gminy, a gdy ten z członkami rady gminnej zapytał nauczyciela na jakiej podstawie uczy dzieci po polsku, odpowiedział tenże, że musi tak robić, bo dostał taki rozkaz od swego przełożonego w Żółkwi.

Dnia 9. lutego r. b., naczelnik gminy Oleksa Hodysz, tegoż zastępca Jacko Dawidowicz i członek rady Fed Peniuk udali się z swoim posłem dr. Korolem do c. k. Okręg. Inspektora szkoln. Niedźwiedzkiego z zażaleniem na nauczyciela, że bezprawnie zaprowadził w szkole ludowej w Strzemieniu wykładowy język polski. Ten zamiast spisać protokół z skarżącymi się odpowiedział z uśmiechem na ustach, że nauczyciel postąpił prawidłowo, bo rada gminna nie powzięła dotychczas uchwały co do wykładowego języka w szkole.

Przedstawiciele rady gminnej oświadczyli na to, że jak długo nie będzie zaprowadzony ruski język w ich szkole, członkowie gminy nie będą posyłać dzieci do szkoły, na co tenże Inspektor oświadczył że dzieci posyłać muszą.

Podając nagi fakt do wiadomości c. k. rządowego Komisarza podpisani zapytują:

1) czy c. k. Rząd gotów pociągnąć c. k. Okręgowego Inspektora szkolnego w Żółkwi do surowej odpowiedzialności, i czy zarządzi przywrócenie normalnych stosunków w szkole ludowej w Strzemieniu przez bezzwłoczne zaprowadzenie ruskiego języka wykładowego tamże;

2) jakie środki zamysła przedsięwziąć ażeby na przyszłość uniemożliwić tego rodzaju samowolę okręgowych inspektorów szkolnych, i zapobiedz jawnemu naruszeniu przepisów o wykładowym języku w szkołach ludowych.

We Lwowie dnia 14. lutego 1907.

Korol, w. r.
interpelant.

Oleśnicki, Mazikiewicz, Efficowicz, Mogilnicki, Ostapczuk, Gładziuk, J. Jaworski, Huryk, Barabasz, Kuryłowicz, Bohaczewski, Ochrymowicz Staruch, Stapiński.

I n t e r p e l a c y a .

posła dr. Korola i tow. do c. k. Komisarza rządowego.

Na dzień 2. now. styl. lutego b. r. zwołał c. k. notaryusz w Bełzie Hilary Sawczyński poufne zebranie mężów zaufania powiatu sądowego Bełz za specjalnemi, na osobę każdego obecnego brzmiaćcami, zaproszeniami.

W czasie zebrania wszedł do sali c. k. Komisarz rządowy w Bełzie, a wykazując się poleceniem c. k. Starostwa w Sokalu począł przeglądać zaproszenia wszystkich obecnych, z których każdy wykazał się specjalnem zaproszeniem.

Gdy z tego powodu nie mógł rozwiązać legalnie zwołanego zebrania począł tenże c. k. Komisarz na wrywki pytać c. k. notaryusza Sawczyńskiego o imię i nazwisko każdego z zaproszonych, a gdy p. Sawczyński odmówił temu żądaniu jako niemającemu uzasadnienia w ustawie o zgromadzeniach, rozwiązał Komisarz wprost bezprawnie to poufne zebranie.

Podając to wprost bezprawne zarządzenie c. k. Starostwa w Sokalu podpisani zapytują:

1. Czem usprawiedliwi c. k. Rząd to swawolne wprost niezgodne z zasadniczemi ustawami postępowanie c. k. Starostwa w Sokalu?

2. Czy gotów c. k. Rząd pociągnąć do odpowiedzialności państwowego funkcyjaryusza, który zawinił?

3. Jakie środki zamysła przedsięwziąć c. k. Rząd, ażeby zapobiedz na przyszłość tego rodzaju samowoli swoich organów.

Korol, w. r.
interpelant.

Mazikiewicz, Huryk, Oleśnicki, Stapiński, J. Jaworski, Kuryłowicz, Efficowicz, Staruch, Mogilnicki, Barabasz, Bojko, F. Włodek, Ostapczuk, Gładziuk.

I n t e r p e l a c y a

posła Kuryłowicza do c. k. Komisarza rządowego z powodu nieprawidłowości wyhörów Rady gminnej w Mieczyszczowie.

Od długiego czasu panują nienormalne nieprawne stosunki w gminie Mieczyszczowie, pow. brzeżańskiego.

Wybrana w r. 1898 przeciw woli ludności macherstwem żydów i obszaru dworskiego Rada gminna urzęduje z szkodą dla gminy do dzisiejszego dnia bo chociaż w r. 1904 wybrano nową radę wedle woli ludności, to zwolennicy starej rady wstrzymali wprowadzenie jej w życie przez wniesienie protestu, którego załatwienie nastąpiło dopiero po 2 latach. Przeprowadzony zaś 27/12. 1906 nowy wybór jest znowu nieprawny, bo nie wyłożono listy do przeglądu dla członków gminy i nie dano możności do reklamacji, a sekretarz starostwa zamiast utrzymać porządek patrzył obojętnie jak uprawnionych nie dopuszczano do głosowania i terroryzowano przez stronników starego wójta Polaszczuka. Miauowicie komisya nie dopuszczała tych swoich przeciwników, którzy nie mieli kartek z tajemnym znakiem starego wójta (nazwisko i pieczętka na wierzchu kartki), przeciwnie zaś dopuszczała nieuprawnionych do głosowania n. p. Machdara Szamana, karanego za kradzież w r. 1906 który głosował tak za siebie jak i za Kaškę Wierzbicką, która nie dała mu pełnomocnictwa. Tak samo dopuszczono Hawryła Spaka, karanego za kradzież 1906 r. i Iwana Bodnarczuka, postawionego pod kuratelę. Iwaś Tydziak głosował za zmarłego przed dziesięciu laty Łucia Kruka.

Przeciw temu nieprawnemu wyborowi wniesiono protest do teraz niezadowolony.

Przeto podpisani zapytują c. k. Komisarza rządowego (powołując się na świadectwo Szymona Sawczuka, Nykolaja Mydlaka, Mychajła Kalynowycza, Nykolaja Petycha, Hrynia i Wasylia Sawczuka).

Czy raczy c. k. Rząd jak najspieszniej załatwić wniesiony przeciw wyborom Rady gm. w Mieczyszczowie z 27/12. 1906 protest i polecić c. k. Starostwu w Brzeżnach, ażeby ponowny wybór jak najprędzej i wedle ustawy przeprowadziło?

Kuryłowicz w. r.
interpelant.

Oleśnicki, Korol, Effinowicz, Mazikiewicz, Stapiński F. Włodek, Bojko, Staruch, Mogilnicki, Barabasz, Głidziuk, Huryk, J. Jaworski, Ostapczuk.

Marszałek oznajmia, że pierwsze czytanie odczytanych wniosków umieści na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń, interpelacye zaś odstąpi p. Komisarzowi rządowemu.

Marszałek zamyka posiedzenie, naznaczając następne na dzień 23. lutego 1907 godzina 10 przed południem i odczytuje porządek dzienny następnego posiedzenia.

Koniec posiedzenia godzina 1 minut 35 popołudniu.

Marszałek krajowy:

Stanisław Badeni, w. r.

Sekretarze:

Mieczysław Urbański, w. r.
Kazimierz Lubomirski, w. r.

